

Мій дідусь був черешнею (скорочено)

Анджела Нанетті

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

Розповідь ведеться від імені хлопчика на ім'я Тоніно.

ДІДУСЬ ОТТАВІАНО

Коли Тоніно мав 4 роки, у нього було двоє дідусів і дві бабці: одні дідусь із бабцею жили в місті, а другі — на селі. Міських звали Луїджі й Антоньєтта, а сільські називалися Оттавіано й Теодолінда. Міські дідусь із бабцею жили у тій же багатоповерхівці, що й хлопчик з батьками, тому Тоніно бачив їх щонайменше 4 рази на день. Міські дідусь і бабця були батьками його тата, якого звали П'єро. Антоньєтта і Луїджі мали товстого собаку Флопі, якого вважали членом сім'ї. Мама часом навіть казала щось типу: "Ну от, собака їм дорожчий за внука". Тоніно це непокоїло, хлопчик думав: невже він ще гірший за товстого, з рахітичними лапами, Флопі.

Сільські дідусь із бабцею подобалися Тоніно більше. Вони тримали гусей і курей, але жили за 40 кілометрів, тому хлопчик бачив їх рідко. Дідусь і бабця були маминими батьками. Бабця Теодолінда хоч і була дуже повна, дітей народжувала зовсім малесеньких, і вони не проживали й дня. З мамою, на щастя, у неї все вийшло краще. У день народження дочки Оттавіано посадив черешню і так святкував, що добряче впився.

Бабця Теодолінда розповідала Тоніно, що дідусь був найгарнішим хлопцем у селі. Хлопчик пам'ятав дідуса високим і струнким, з розкуйовдженим від вітру волоссям, і завжди зі стеблинкою польової трави в зубах. На черешні, яку він посадив у день народження дочки, Оттавіано вирізав слово Феліче, тобто "Щасливий". Маму назвали Фелічітою, і дідусь вважав, що черешневе деревце має називатися якимось подібно. Він називав черешню Фелічія. Коли весною в мамі прорізалися 4 зуби, на дереві з'явилися чотири квітки. Мама з черешнею росли разом. Щоб у цьому переконатися, досить було переглянути альбом із фотографіями.

На першому фото бабця Теодолінда піднімала догори 7-місячну маму. Дивлячись на те фото, Тоніно завжди думав, що бабця чудово б виглядала на ринзі у суперважкій вазі. Вона була повна і мала великі груди. Коли хлопчик потрапляв до неї в обійми, то ніби з головою пірнав у пухову подушку. Хотілося вмотитися там і тихесенько спати собі хоч би й ціле життя. Це — найкраще, що хлопчик пам'ятав про бабцю. А ще її запах, анітрохи не подібний на смердючі парфуми бабці Антоньєтти.

На тому першому фото в альбомі була також черешня, заввишки вже десь така, як сама бабця. Дідусь говорив, що садив Фелічію, коли вона мала 3 роки. На іншій

фотографії видно було маму на гойдалці, підвішеній до черешні. На фото, зробленому у мамин 7-ий день народження, Феліція вже виглядала справжнім деревом, і мама сиділа на якійсь гілці. В дитинстві їй найкращою розвагою було вилазити на черешню і вигадувати там різні забави. Коли Тоніно приїжджав до села, дідусь Оттавіано брав його на плечі і неймовірно спритно видався на черешню. Так бувало, доки бабця ще почувалася добре. Потім вона захворіла, і дідусь став уже не той, що колись. Мамі було жаль дідуся, який брав на себе все, вона скаржилася на міських дідуся з бабцею і злостилася на Флопі.

Альбом закінчувався фотографіями з маминого весілля. На одній були мама з татом під розквітлою черешнею. На іншій фотографії трималися за руки дідусь Оттавіано з бабцею Теодоліндою.

Того альбому більше немає — дідусь його знищив, але Тоніно добре пам'ятав усі фото.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

БАБЦЯ ТЕОДОЛІНДА

У травні, коли Тоніно виповнилося 5 років, він зрозумів, що бабуся Теодолінда захворіла. На його день народження прийшли дідусь Луїджі з бабцею Антоньєттою і ще пара друзів. Та сільських бабусі і дідуся не було, хоч до онука на день народження приїжджали завжди. Мама сказала, що вони не приїхали, бо бабуся Теодолінда погано почувається. Згодом Тоніно дізнався, що у бабці хворе серце. У селі він бачив, що бабця часто сідає на крісло, щоб відпочити.

Найбільше бабуся Теодолінда любила працювати в курнику. Вона дбала про курей так, ніби то були її діти, знала кожну з них, називала її на ім'я, а вони всюди ходили за нею і завжди її слухали. Ще сильніше, ніж курми, бабця Теодолінда захоплювалася гусьми. Вона казала, що гуси кмітливіші за людей, але Тоніно вважав, що причина в тому, що гуси трохи нагадували її саму. Одна з них, Альфонсина, бабцина улюблениця, була така велика і гладка, що раніше Тоніно сідав на неї, і вона возила хлопчика по подвір'ї. Тоніно дуже любив цю гуску на відміну від Флопі. Альфонсина несла найбільші яйця, а коли мала гусенята, то дозволяла Тоніно торкатися до них.

Навіть захворівши, бабця порядкувала в курнику, хоч інколи зупинялася, притискала руку до грудей і сідала. Мама просила бабцю не працювати, а та казала, що з нею все гаразд. Дідусь був на боці бабусі і казав мамі, що вона нічого не розуміє.

Відколи бабця стала почуватися недобре, Тоніно з мамою кожної суботи бували в селі. Тато не їздив, бо мав багато роботи, і вони з мамою частенько через це сперечалися. Бабця ж із дідусям любилася ще більше. Дідусь часто питав, чи їй нічого не потрібно. Коли бабця сиділа десь на подвір'ї у своєму кріслі, дідусь мовчки стояв біля неї.

Збігали дні; бабця сиділа у своєму кріслі щораз довше, а дідусь щораз більше порався коло гусей і курей. Дідусеві не було вже коли вибиратися з Тоніно на плечах

на черешню. Тоді Тоніно навчився вилазити на мамину гойдалку і гойдатися.

Коли почалася зима, Тоніно часто хворів, тому рідко бував у селі. Коли ж він знову туди потрапив, то побачив бабцю в ліжку, з якого вона відтоді вже майже не підводилася.

У березні гуска Альфонсина висиділа прегарних гусенят, і бабця сказала дідусеві, що хотіла б на них подивитися. Відтоді він щодня приносив їх до кімнати і ненадовго залишав коло ліжка хворої. Бабця брала гусеня і засинала з ним. Це останній спогад Тоніно про бабцю. Потім вона померла, і хлопчик ніяк не міг зрозуміти, де ж вона поділася. На похороні хлопчик сильно розкричався, бо хотів побачити бабцю. Його зміг заспокоїти дідусь Оттавіано. Він сказав Тоніно, що бабусі Лінди не видно, але вона не пішла звідси зовсім. Бабця сказала, що залишає замість себе Альфонсину і просила, щоб всі дбали про неї — так, ніби це сама бабця. Тоніно полегшало, а дідусь поніс за труною гуску, а другою рукою тримав руку онука. Час від часу дідусь нахилився і шепотів щось Альфонсині, а та на знак згоди кивала головою. Тоніно був певний, що дідусь говорив тоді з бабцею Теодоліндою.

ГОРОД

Після бабчиної смерті дідусь Оттавіано й далі жив у селі та обробляв город. Курей він більше не тримав, а відвіз до різника. У нього залишилася тільки Альфонсина з гусенятами, які уже добре підросли. Коли Тоніно кликав її, вона до нього приходила, але варто було їй помітити, що дідусь кудись іде, як вона тут-таки поверталася і бігла за ним. Тоніно з дідусем і гусьми разом вирушали на город.

Город був дуже великий, бо для чоловіків їхнього роду городництво було основним заняттям. Дідусь вирощував усяку-різну городину, продавав її і з того жив. На городі завжди панував лад, росли там морква, різні види салати, капуста, картопля, цибуля. Найгарніше город виглядав навесні, коли цвіли яблуні, прокльовувалася на грядках городина, а черешня Феліція ціла вкривалася білим цвітом.

Черешня стояла в куті городу, між дорогою і подвір'ям; вона сильно розрослася. Дідусь, відколи залишився сам, проводив під черешнею не одну годину. Колись він приходив туди переважно з Тоніно, а тепер поставив під деревом крісло бабці Теодолінди і сидів собі там, а поруч була Альфонсина.

Якось під черешнею він пояснив Тоніно, що коли слухати уважно і зосередитися, то можна побачити купу всякої всячини — так, ніби очі в тебе відкриті. Тоніно заплющив очі і почув попискування маленьких синичок і інтенсивне гудіння бджіл. Потім він відчув, як дихає черешня, адже кожен листочок під силою вітру легенько ворухився. У той день дідусь Оттавіано навчив хлопчика слухати, як дихають дерева.

У травні дідусь приїхав до Тоніно на 6-ий день народження. Всі знали, як він незатишно почувався у місті, тому мама сказала йому, що може не приїжджати. Але дідусь приїхав своїм пікапом. Цією машиною він користувався, коли возив городину. Легковика він купувати не хотів, хоч мама постійно на цьому наполягала і дратувалася. Вона соромилася пікапа перед міськими бабусею і дідусем. Та дідусь Оттавіано сказав їй, що панство задирає носа, але чомусь не робить цього, коли він з села привозить їм

свіжу городину і яйця. Відтоді мама не згадувала про легковик, а дідусь їздив пікапом, може, старшим за нього.

На день народження онука дідусь приїхав з Альфонсиною і гусенятами. Гуска дуже чемно поводитися у квартирі, навіть бабця Антоньєтта зауважила, що не сподівалася, що гуси можуть бути такі розумні й цивілізовані.

Дідусь запропонував мамі відпустити Тоніно до нього в село на пару тижнів, адже це був останній рік "свободи": наступного року хлопчик мав йти у школу. Мама хвилювалася, як дідусь даватиме собі один раду з онуком, городом і домом. Вона не дуже хотіла відпускати сина, а тато саме поїхав кудись по роботі. Тоніно побачив, що у дідуся Оттавіано якось дивно блищать очі. Старий пробурмотів до дочки: "Я ніколи ні про що тебе не просив...". Того ж таки вечора Тоніно з дідусем поїхали удвох в село.

Потім 2 тижні перетворилися на місяць, бо тато повернувся з відрядження зі зламанною ногою, і мама доглядала його. Тоніно провів у дідуся найкращий місяць свого життя. Щоранку дідусь готував для онука сабайон з яйцями, цукром і краплею вина. Для Тоніно це була найкраща їжа, краща за фруктовий торт бабці Антоньєтти й усі мамині шоколадні пудинги. По яйця для сабайону хлопчик з дідусем щовечора їздили до селянина на ім'я Еміліо. У нього не було курника, і кури неслися, де тільки хотіли. Якось Еміліо знайшов 2 яйця у парі старих черевиків. Дідусь дорікав йому, що так не можна, бабця Лінда ніколи б курям такого не дозволила. Та попри своє ставлення до курей, Еміліо був дуже симпатичним чоловіком.

Першого разу дідусь з Тоніно взяли одне яйце і поїхали додому велосипедом. Яйце дідусь сховав за пазуху, бо коли він щось купував, то завжди ховав під сорочку. Одного разу там навіть сиділо 4 чи 5 придбаних на базарі курчат. Бабці це не подобалося, а дідусь казав, що всякі торбини — то для жінок. Тоніно випадково зачепив дідуся рукою і яйце під сорочкою тріснуло. Та дідусь лиш розсміявся. Вони повернулися до Еміліо, щоб взяти ще.

Проходячи повз Феліцію, вони завжди зупинялися подивитися, чи не дозріли ще черешні. Хлопчик подумки просив дерево поквапитися, бо боявся, що мама приїде по нього раніше, ніж дідусь навчить лазити по дереву. Та тут тато зламав ногу...

Одного дня дідусь глянув на черешню і сказав, що пора. Він приніс драбину і сказав Тоніно вилазити на першу гілку. Потім він роззувся, взяв кошик і за мить був біля онука. Того дня вони назбирали повний кошик черешні, а дідусь навчив Тоніно лазити по дереву. Старий пояснив, що весь секрет у голові: треба уявити, що ти птах або кіт, що дерево — твій дім, треба бути спокійним, чути як дома. Не минуло й тижня, як Тоніно перетворився на справжнього Тарзана: сам лазив на черешню, видирався аж до найвищих гілок і сам злавив додолу. Дідусь часом мандрував з ним, а часом брав крісло бабці Лінди і сидів собі під деревом.

Коли мама дізналася, що Тоніно лазив по дереву, то була незадоволена. Дідусь сказав їй, що вона сама лазила, коли була малою. Але мама відповіла, що 25 років тому це дерево було наполовину менше. Вона зробила трагічний вигляд, Тоніно хотів обняти дідуся, а той сказав: "Твоя мати таки має рацію, Тоніно: я просто старий вар'ят". У той

момент Тоніно ненавидів маму. Він вирішив помститися їй, і коли вони їхали від дідуса додому, він нудив і марудив, за що й отримав ляпаса. Вдома Тоніно побачив тата на милицях, потім до них спустилася бабуся Антоньєтта з Флопі. Почалася сварка, але Тоніно радів, що помстився.

Вночі йому снилося, що вони з дідусем на черешні: гойдаються на гілках, немов ті гімнасти на трапеції в цирку. Дідусь висить вниз головою на найвищій гілляці, а Тоніно тримається за його руки. Раптом дідусь підкинув його вгору, до неба, і Тоніно полетів, ніби птах.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

СКАЛКА В СЕРЦІ

У те літо батьки Тоніно, дідусь із бабцею та Флопі тільки те й робили, що сварилися і сперечалися. Тато злостився на свою ногу, бо не міг ходити; мама злостилася на тата, бо тепер вони не могли поїхати на відпочинок; дідусь з бабцею злостилися на маму, бо вона злостилася на тата. А Флопі, ледь зачувши, що хтось підняв голос, починав гавкати і, схоже, злостився на всіх.

Якось Тоніно вдалося розсмішити маму, коли він розказав про пригоду в селі. Вони з дідусем Оттавіано пішли на невеличку річку. Тоніно ганявся за рибами і раптом побачив одну велику. Зрозумівши, що не зловить її без дідуса, Тоніно покликав його. Дідусь з берега кинувся до Тоніно, який пірнав з головою у воду. Саме тоді берегом проїжджала на велосипеді синьйора Марія. Вона викликала пожежників. Через 5 хвилин прибули пожежники і крикнули: "Спокійно, зараз ми вам допоможемо!". Дідусь, кашляючи і відплющуючись, висунув з води голову і вигукнув: "Дякую, не треба, я вже спіймав!" — і підняв угору рибину.

Літо минуло якось дуже швидко, а восени Тоніно пішов до початкової школи. Там йому не дуже подобалося. Усі з нього сміялися, коли він писав, що його дідусь говорить з гускою Альфонсиною, що дідусь вилазить на черешню, як мавпа. Весь час хлопчик боявся, що з нього сміятимуться. Якось він збрехав мамі, що його нудить, і не пішов до школи. На другий день він зробив так само, а на третій день мама повела його до лікаря. Той сказав, що в хлопчика емоційна напруга. Мама поговорила з вчителькою, а та сказала, що Тоніно — хлопчик з бурхливою фантазією. Мама пояснила, що дідусь Оттавіано саме такий, як описував Тоніно. Відтоді однокласники сміялися з хлопчика трохи менше.

Незадовго до Різдва дідусь Оттавіано з'явився у школі Тоніно. Він був у костюмі святого Миколая і роздав однокласникам хлопця невеликі подарунки, а для онука витягнув з торби Альфонсину. Того дня вона виглядала дуже гарно: біле пір'я аж блищало, а на шиї вона мала червоний бант. Вчителька запропонувала дідусеві сісти, і він почав розказувати всяку всячину: про Феліцію і свій город, про Альфонсину і про її гусенят, про бабцю Теодолінду. Однокласники Тоніно слухали, затамувавши подих, а Тоніно сидів біля дідуса і почувався так, як у тому сні, коли вони вдвох були на черешні

і дідусь вчив його літати. Відтоді дехто з дітей дивися на Тоніно з заздрістю, ніхто з нього не сміявся.

На Різдво дідусь приїхав у місто на обід до дочки, а потім забрав Тоніно до себе. Для дідуся час з онуком на Різдво був найкращим подарунком. Дорогою в село дідусь співав і розповідав, що бабця була дуже ревнива. Дідусь Оттавіано був веселий, і Тоніно спитав його, чи не сумно йому, що бабуся померла. Дідусь відповів, що для нього вона не померла, бо "доки тебе хтось любить, померти неможливо".

Коли вони під'їжджали до дідусевого дому, Тоніно ще з дороги побачив Феліцію, всю прикрашену ліхтариками і білими стрічками. Коли ті ліхтарики загорялися, то здавалося, що Феліцію осипав білий цвіт — ніби навесні. Дідусь признався, що це коштувало йому купу грошей, і всі думали, що він вже зовсім зсунувся з глузду. Він хотів зробити для Тоніно таку несподіванку, яку він навряд чи легко забуде. На найвищий гілці світилися слова "Щасливого Різдва!". У будинку дідусь запалив камін, вони всілися на крісло. Тоніно почав розповідати дідусеві казку, але невдовзі помітив, що той не ворухиться. Хлопчик налякався, але дуже скоро дідусь захропів. Тоніно зручніше вмовився на кріслі і теж заснув.

Свята минули, і Тоніно знову пішов до школи. Усе було як звичайно, бракувало тільки бабусі Лінди. Якось Тоніно сказав мамі, що бабуся могла перетворитися у гуску, бо вона їх дуже любила. Мама сказала, що такого не може бути, і бабця на небі. Наступної суботи, коли хлопчик був у селі, він вирішив поговорити про це з дідусем. Доки мама прибирала в домі, Тоніно виклав свою теорію дідусеві. Той уважно вислухав, сказав, що думав про щось подібне, а потім запитав: "А чим у такому разі став би я?". Тоніно не вагався ні секунди і відповів: "Черешнею". Хлопчик припустив, що сам міг би стати пташкою, щоб прилітати на черешню і з'їдати всі черешеньки. Дідусь посміхнувся, але Тоніно помітив, що виглядає він якось втомлено, і спитав, чи йому недобре. Дідусь показав на серце і сказав, що там у нього скалка.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

КАРНАВАЛ

Дідусеві слова про скалку в серці страшенно вразили Тоніно. Коли вони з мамою їхали додому, хлопчик почав розпитувати її, чи міг дідусь щось з'їсти таке, що в серці у нього скалка. Мама пояснила, що дідусь хотів сказати, що має проблему, що його щось тривожить, не дає спокою ніби скалка.

Мама була ображена, що дідусь нічого їй про це не розповів. Вона страх як розхвилювалася. Протягом наступних кількох днів мама телефонувала до дідуся частіше, ніж зазвичай, розпитувала, як справи, чи нічого йому не потрібно. У дідуся все було гаразд і йому нічого не було треба. Та що частіше він так говорив, то сильніше тривожилася мама. Якось тато втратив терпець і сказав: "Але що він має тобі сказати, щоб ти нарешті заспокоїлася? Що помирає?" Мама твердила, що дідусь поводить себе ненормально, і є речі, які тато зроду не розумів. Батьки посварилися. Тоді Тоніно

здалося, що мама перебільшує, а тато має рацію. Згодом виявилося, що рацію все ж мала мама.

Коли в суботу пополудні мама з Тоніно приїхали до дідуся, то побачили, що він знову сидить під черешнею з Альфонсиною на колінах. Того дня мав бути карнавал і було дуже холодно. Тоніно заманулося поїхати на село в костюмі Супермена. Дідусь у самому піджаку сидів, відкинувшись на спинку крісла і заплющивши очі. Коли вони під'їжджали, мама аж скрикнула, побачивши дідуся. Вона побігла до нього, а Тоніно залишився у машині. Мама струснула дідусем, він встав і разом з мамою пішов до хати. Тоніно було образливо, що про нього забули, він почувався самотнім і нещасним. Він чекав у машині, а потім вештався подвір'ям. Мама вийшла з будинку, побачила, що у машині його нема, а потім знайшла і почала сварити. Вона говорила, що дідусеві погано, а хлопчик, замість того, щоб увійти в будинок, сидить на холоді і може захворіти. Тоніно заплакав, а мама сказала, що дідусь дуже переймається однією справою.

У кухні Тоніно побачив дідуся за столом, на якому лежав жовтий конверт. Нарешті дідусь звернув увагу на хлопчика, похвалив його костюм, а потім майже прокричав, що у нього забирають землю, бо біля його городу мають робити дорогу. Тоніно вже майже плакав від думки, що його друзі в місті святкують, а тут кричить дідусь і ніхто нічого йому не пояснює.

Та скоро дідусів настрій змінився. Він сказав, що коли карнавал, то треба святкувати. Мамі він наказав пекти солодкі млинці, а сам вийшов на хвилинку. Мама розповіла Тоніно, що коли була маленькою, то бабуся завжди пекла такі млинці на карнавал. Тим часом загравав акордеон, на кухню зайшов дідусь у смішному циліндрі і зі штучним носом із парою чорних окулярів. Той вечір запам'ятався Тоніно, бо їм було дуже весело: вони пекли млинці, танцювали, дідусь грав, а потім пригостив онука справжнім вином. Коли мама з Тоніно збиралися їхати додому, онук запропонував дідусеві переїжджати до них. Дідусь відповів, що коли пересадити старе дерево, воно загине.

Відразу після карнавалу Тоніно захворів і 3 тижні не ходив до школи. У нього був важкий бронхіт. Бабця Антоньєтта і дідусь Луїджі щодня приходили провідати онука і щоразу казали мамі, що хлопчик застудився в "тому" домі. Маму це дратувало, і вона казала, що Тоніно почувався там прекрасно. В ті дні вона постійно нервувалася — і через хворобу сина, і через дідуся, який часто дзвонив. Тоніно думав, що дуже хворий, тому дідусь хвилюється за нього. Та мама пояснила, що дідусь не має спокою через експропріацію: муніципалітет хоче забрати в нього частину городу, бо там планують розширювати дорогу — замість неї будуватимуть автостраду. Мама з татом ходили вже до муніципалітету поговорити з мером та іншими чиновниками, але там мало що вже можна зробити, доведеться звернутися до адвоката.

Тієї ночі Тоніно приснилася бабця Теодолінда. Вона була дуже весела, посміхалася і казала дідусеві, що витягне йому скалку з серця. Дідусь теж був дуже веселий і просив бабцю поквипитися.

БЕЗБАРВНИЙ ДІМ

Наприкінці березня випав сніг, хоч перед тим була вже справжня весна. До вечора сніг розтав, але бабуса Антоньєтта сказала, що вночі підморозить. Того вечора мама трохи затрималася, бо мала в крамниці клопіт з одним клієнтом. Мама спільно з одною приятелькою тримала крамницю, де продавалася всяка старовина.

Повернувшись додому пізно, мама вирішила зателефонувати до дідуса Оттавіано вранці. А зранку хто подзвонив до них, мама підняла трубку, і Тоніно почув: "О Боже!". Батьки швидко зібралися і сказали Тоніно, що до школи його відведе дідусь Луїджі. Хлопчик відразу зрозумів, що з дідусем Оттавіано трапилося щось погане. Коли батьки поїхали, а він залишився з бабцею Антоньєттою і дідусем Луїджі, хлопчик почав капризувати. Він хотів, щоб бабуса щось пояснила йому, а вона почала кричати, щоб він швидше допивав какао, у якому розмочував печиво. Хлопчик був впертим, і бабуса схопила його за зап'ястя і зарепетувала: "Посоромився б, твій дідусь помирає, а ти тут вередуєш!". Щойно бабця перестала кричати, як Тоніно виблював на неї усе какао з печивом.

Бабуса подумала, що це розлад шлунка і залишила Тоніно вдома. Опівдні повернулася мама. Вона розповіла Тоніно, що дідусь не помирає, а просто заробив собі бронхопневмонію, бо цілісіньку ніч палив вогонь під черешнею, щоб через мороз не пообсипалися бруньки. Коли сьогодні його знайшли, то він сам уже наполовину замерз. Тоніно не розповів мамі про те, що трапилося у них з бабусею, але відтоді не пив какао з печивом.

Через два тижні дідусеві стало легше і його хотіли виписати з лікарні. Поки дідусь хворів, Альфонсина жила в Емілію, але мама говорила дідусеві, що гуска в неї в квартирі. З Феліцією теж було все добре.

Коли мама оголосила, що дідуса виписують, усі вирішили, що треба поговорити з лікарями, щоб він ще трохи побув у лікарні, бо коли повернеться додому, знову почнуться проблеми.

Минув тиждень, і дідусь заявив, що повертається у село, бо вже здоровий. Мама з татом не знали, що ж робити. Мама запропонувала взяти дідуса до себе, але тато вважав, що дідусь не згодиться жити в квартирі. Тоді Тоніно запропонував мамі взяти сюди Альфонсину, і тоді дідусь погодиться жити у квартирі. Мамі сподобалася ідея, особливо, коли Тоніно нагадав, що бабуса Антоньєтта і дідусь Луїджі мають Флопі, і гуска теж може бути домашнім улюбленцем.

Напередодні того дня, коли мали виписати дідуса, мама і Тоніно привезли від Емілію гуску. Мама сказала, що Альфонсина в 10 разів кмітливіша за Флопі. Вдома хлопчик влаштував гуску на балконі. Коли наступного дня Тоніно повернувся зі школи, дідусь уже сидів з гускою у його кімнаті. Дідусь і Тоніно мали жити разом в кімнаті хлопчика, бо в ній було достатньо місця. Дідусь виглядав набагато старішим, і Тоніно

подумав, що вони не зможуть більше разом лазити по черешні.

Дідусь пролежав цілий день, а ввечері не мав апетиту. Коли вони з Тоніно лягали спати, дідусь вирішив поїсти і сказав, що не вечеряв, щоб подратувати маму. Наступного дня дідусь заявив, що мусить їхати додому, бо там точно щось трапилось. Мама сказала, що муніципалітет призупинив проект, вже й не знати, будуватимуть ту дорогу чи ні. Дідусь закричав, що не залишатиметься тут. Мама поклала йому на плечі руки і казала, що коли він заспокоїться, то щойно в неї буде трохи часу, вона відвезе його додому. Дідусь погодився.

Мама повезла Тоніно до школи, а потім мала їхати на роботу. Але вона була така знервована, що випадково натиснула на задній хід і розбила на машині обидва ліхтарі. Дорогою на якомусь світлофорі їх зупинив поліціант і сказав, що треба заплатити штраф за несправні стоп-сигнали, але мама рвонула вперед... Через два місяці прийшов рахунок на оплату ще одного штрафу, бо мама того дня проїхала ще й на червоне світло.

Кілька днів дідусь не згадував про повернення додому. Він був дуже спокійний та мовчазний і більшу частину часу проводив з Альфонсиною. Іноді він виходив на балкон або у двір їхньої багатоповерхівки і розмовляв з гускою. Якось Тоніно спитав, що він говорить Альфонсині. Дідусь відповів, що говорять про те, як добре було, коли ще жила бабуса Лінда, про тих негідників, які хочуть відібрати у нього землю.

У суботу, коли минув уже тиждень відтоді, як дідусь перебрався у квартиру, він спитав маму, чи вона відвезе його на село подивитися на черешню. Та мама мала купу роботи в крамниці. Вона пообіцяла відвезти його наступного тижня. Нажаль, мамина хвора напарниця Луїза могла вийти на роботу не на початку тижня, а аж у четвер. Дізнавшись про Луїзу, мама пообіцяла дідусеві, що вони поїдуть у село в четвер. Він кивнув на знак згоди.

У середу дідусь раптово зник. Дідусь Луїджі сказав, що коли гуляв з Флопі, то бачив його, але він зовсім не говорив. Бабця Антоньєтта додала, що він мав трохи дивний вигляд. Мама зателефонувала татові і скоро вони втрюх, разом з Тоніно, поїхали на пошуки дідуся. Вони кружляли околицями, а потім мама вирішила глянути в парку.

У тому парку було багато дерев, які цвіли. Під одним деревом, яке було рясно вкрите рожевим цвітом, зібралося кілька людей, а неподалік стояла машина швидкої допомоги. Мама затулила рукою рот, а тато сказав: "Ось він".

Дідусь сидів на гілляці і тримав на руках Альфонсину. Внизу був поліціант із двома одягненими в біле чоловіками та люди, а поблизу крутився фотограф. Дідусь обізвався до Тоніно. Він говорив, що сидить на свій черешні Феліції, а під деревом стоять люди з муніципалітету, які хочуть зрізати дерево. Потім він дивися у далечину і не помічав нікого. Мама пояснила поліціянту, що то її батько. Усі люди почали на них витріщатися, а поліціант пояснив, що він з медиками намагається вмовити дідуся злізти. Мама попросила дідуся злазити, але він сказав, що не злізе, поки люди з муніципалітету не підпишуть папір, що не заберуть землю і не зріжуть черешню. Тато сказав щось поліціантові, той витяг блокнот і став щось писати. Але дідусь не збирався

злазити. Тепер він розвеселився і покликав до себе Тоніно. Хлопець почав підніматися драбиною, яку вже були принесли, а потім сказав дідусеві, щоб спустився, бо пора вже обідати. Дідусь висадив гуску на плечі і спустився. Їм заплодували, фотограф клацнув своїм апаратом, а тато лайнувся. Мама, Тоніно і дідусь з гускою пішли до машини, а тато залишився поговорити з поліціантом і медиками.

Наступного дня мама сказала дідусеві, що відвезе його на село. Тоніно зрадив, бо думав, що не піде до школи і поїде з мамою і дідусем. Мама гримнула на сина, що він піде до школи. Тоді дідусь встав і легенько погладив Тоніно по голові. А потім сказав, що вони з Альфонсиною прийдуть по нього до школи. Тієї миті Тоніно все зрозумів. Він відчув такий біль, якого не відчував ще зроду, а з очей у нього покотилися сльози.

Так дідусь вирушив до безбарвного дому і вже звідти не повернувся. Коли Тоніно повернувся зі школи, Альфонсина самотньо сиділа на балконі. Батьки сказали Тоніно, що у клініці дідуся лікуватимуть.

У тій клініці дідусь лікувався 4 місяці, й одного разу Тоніно поїхав з мамою до нього. Хлопчика вразило те, що все там було білого кольору. Дідусь, склавши на колінах руки, сидів біля вікна і дивився надвір. Він дуже схуд, а руки в нього тремтіли. Тоніно сказав, що привіз йому черешень з Фелічії. Хлопчик нарвав найчервоніших, найспіліших черешень. Дідусь запхав у кошичок руки і став набирати повні жмені черешень та класти собі до рота. Він їв і сміявся, сік стікав йому по підборіддю. Дідусь їв усе підряд, і кісточки також. Врешті-решт він узяв з кошичка листя і поклав собі на голову. Тоніно здалося це кумедним, і він засміявся. Потім прийшла медсестра і почала витирати дідуся. Дідусь знову став білий — як кімната, медсестра і вся лікарня. Відтоді їздити до дідуся хлопчикові вже не хотілося.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

ФОТОГРАФІЇ

Дідусь помер 28 вересня, за три дні до приходу судового службовця з повісткою в суд, де мали вирішити, хто має рацію: муніципалітет чи дідусь. Отримавши повістку, мама була дуже рішучою і заявила, що землю батька заберуть тільки через її труп.

Коли помер дідусь, мама кинулася обдзвонювати цілу купу людей, але до тата не подзвонила. Вони з мамою розійшлися. Все почалося влітку, коли мама з Тоніно переїхали в село. Тато відвідував їх час від часу.

Перебравшись у село, мама дуже змінилася. Вона дуже коротко постриглася, завжди була в доброму гуморі, навіть почала готувати сабайон і пробувала пекти пиріг, як бабця Теодолінда. Щодня вона їздила на роботу в місто, а Тоніно залишався з Еміліо, який тепер обробляв дідусів город. Так хлопчик отримав повну волю. Він навчився притьмом видряпуватися на самісінький верх черешні, спустив униз мотузяну драбину, щоб було зручніше вилізати дідусеві Оттавіано. Хлопчик часто думав про дідуся, але не про теперішнього, а колишнього.

Скоро по переїзді мама робила лад у комоді і знайшла альбом з фотографіями.

Дідусь порізав ножицями усі світлини на дрібні клаптики. Мама плакала і цілий день намагалася скласти ті клаптики до купи, але нічого не вийшло. Тоді вона пояснила, що дідусь не божевільний, а хворий, бо коли померла бабуся, він став самотнім. На щастя, одна фотографія на останній сторінці альбому вціліла. На ній бабуся Лінда стояла під черешнею і тримала на руках маму. З цієї фотографії мама замовила збільшену копію.

Невдовзі мама загадала Емілію знайти пару для Альфонсини. Тоніно поїхав з Емілію на базар і вибрав величезного гусака, хоч той був дуже дорогий. Гуска була дуже задоволена своїм чоловіком.

Коли наближався час занять у школі, тато з мамою почали сваритися. Тато хотів, щоб Тоніно ходив до школи в місті, а мама відповідала, що сама ходила до сільської школи і всім була дуже задоволена. Тоніно сказав татові, що не піде до старої школи з тією ж учителькою і однокласниками, які обзивали його діда божевільним.

Зранку того дня, коли дідусь мав померти, мама провідала його і передала малюнок від Тоніно. Хлопчик намалював Альфонсину з її чоловіком Оресте. А ввечері зателефонували з клініки. Мама була в розпачі, а Тоніно уявляв, що дідусь перетворився на пір'їну, яка полетіла до бабці Теодолінди. Він розповів мамі про цю думку, і вона заспокоїлася.

Мама приготувала для дідуся костюм, який він одягав коли одружувався і коли видавав її заміж. Тоніно в цей час спостерігав за Оресте з Альфонсиною. Йому здавалося, що вони полюбили одне одного, як дідусь з бабусею. Коли костюм дідуся був готовий, Тоніно поклав у кожну з кишень по листочку з черешні і по пір'їні з Альфонсини і Оресте.

Тоніно не хотів іти на похорон, він залишився з Емілію. Проходячи повз черешню, він побачив мотузяну драбину, яку повісив був для дідуся. Він не зняв її, і вона висить досі. Коли Корінна підросте, то зможе видряпуватися на черешню по ній.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу

ЧЕРЕШНЯ

Через кілька днів після того, як принесли повістку, мама залишила Тоніно з дідусем Луїджі, а сама поїхала вирішувати справу. Разом з дідусем і бабусею хлопчику було не дуже весело, але в обід його забрав тато. Він питав сина про маму: як вона, як спить, чи не сумує. Тато завжди так робив, коли вони з мамою розійшлися.

Судове засідання перенесли на місяць, рішення мали прийняти у листопаді. Цілий жовтень мама не знаходила собі місця. У школі всі знали про засідання суду і вболівали за Фелічіту. У той час Тоніно нерідко снилися страшні сни, він прокидався і кричав. Та якось йому приснився просто чудовий сон. То було незадовго перед тим, як суддя прийняв рішення. Снівся йому дідусь. Він гойдався на найвищій гілці черешні і кликав Тоніно. Хлопчик підстрибнув і полетів. Почувся голос бабці Теодолінти. Вона просила дідуся і онука, щоб не поїли усі черешні, бо вона хоче зварити варення. Дідусь витягав черешні і підкидав, а Тоніно ловив їх. Та чомусь дідусь зменшувався і зменшувався, а

потім зник. Тоніно питав, де він, і чув: "Я тут, Тоніно, тут, з тобою". Зненацька хлопчик прокинувся, але не боявся.

На Різдво мама і Тоніно мали їхати в гори, хоч татові і бабусі з дідусем це не подобалося, бо раніше вони завжди святкували разом.

Мама в горах не надто веселилася. Іноді вона сміялася і жартувала, але частіше була мовчазна і сумна. Якось вона зі сльозами на очах дивилася на різдвяну ялинку. Тоді Тоніно розповів їй, як дідусь прикрасив колись Феліцію.

Тоніно хотів залишитися в горах, але мама вирішила їхати додому на кілька днів раніше. Коли вони заїхали до дідуса з бабцею, вона наговорила їм купу компліментів і навіть погладила Флопі. Потім на селі вона заходилася працювати на городі і разом із Еміліо сіяти всяку всячину на весну, а про рішення суду уже й не згадувала.

Аж доки не настало 13 березня. Вранці того дня поліціант приніс мамі якийсь документ на підпис. Тоніно зрозумів, що город забирають. Відразу приїхали якісь чоловіки і почали ставити на городі кілочки. Поліціян виправдовувався, що він не винен, усе вирішив суд. Потім він відвіз Тоніно до школи. Коли хлопчик прибіг зі школи додому, то побачив тата. Він говорив мамі, що треба заспокоїтися, бо забирають лише чверть земельної ділянки.

Наступного ранку приїхали ті самі два чоловіки, що вчора, і 2 екскаватори. Мама продовжувала снідати, а Тоніно вибіг надвір. Раптом він почув, як один з чоловіків, у якого було обличчя як у бобра, наказав двом водіям екскаваторів спершу зрізати черешню. Коли небезпека для дерева була вже зовсім близько, Тоніно відчув якийсь поштовх, крикнув "Мамо!" і поліз на Феліцію. Він дуже швидко виліз на верх дерева, а всі руки були подряпані до крові. Прибігла мама, і хлопчик сказав, що чоловіки хочуть зрізати дерево. Мама почала сваритися з чоловіком, який мав боброве лице. Вона говорила, що її запевняли, що дерево не чіпатимуть. Чоловік сів у машину і кудись поїхав. Мама спитала Тоніно, чи йому не холодно, бо на хлопчику були лиш шорти і майка.

Через деякий час повернувся той чоловік, а за ним приїхали поліціанти і пожежники. Поліцейський сказав, щоб хлопчик злізав, але Тоніно відмовився. Тоді пожежники стали намагатися зняти його. Та як тільки вони прилаштовували драбину, Тоніно перебирався на іншу гілку. Врешті він вибрався на самісінький вершечок. Пожежники зупинилися, бо боялися, що дитина впаде. Чоловік з лицем як у бобра сказав поліціантам, щоб розбиралися з мером, а він їде, бо його чекають на іншій будові. І поїхав. Поліціанти теж поїхали, до мера. А пожежники залишилися. Опівдні приїхав тато, Тоніно все ще не покидав черешню, хоч дуже змерз і зголоднів. Мама просила злізти і обіцяла, що вони посадять інше дерево. Хлопчик заплакав і вже хотів погодитися, але побачив одну бруньку, вже трохи набубнявілу. Тоді він пригадав, як дідусь цілу ніч палив вогонь, щоб дерево не змерзло, а сам захворів. Тоніно відмовився злізти, а тато усіх насварив і поїхав до мера.

Через деякий час приїхали тато, мер, поліціанти, вчителька хлопчика і друзі, інші люди і журналіст. Приїхали і бабуся Антоньєтта з дідусем Луїджі. Мер попросив

пробачення, що приїхав тільки тепер. Він сказав, що дізнався від тата історію черешні, що дерево не треба валити, дорогу можна прокласти інакше. Хлопчика попросили спускатися, а він пригадав, як дідусь сидів на дереві в парку. Тоніно попросив, щоб мер спершу написав документ про те, що не завдасть шкоди Фелічії. Мер написав те, що продиктував хлопчик. Тоніно хотів злізти, але ноги в нього задерев'яніли. Тоді пожежники полізли по нього. Коли він опинився внизу, то швидко заснув у тата на руках.

Після того випадку тато з мамою знову жили разом. Мешкали вони тепер у будинку дідуса Оттавіано і бабусі Теодолінди. У Тоніно з'явилася сестричка на ім'я Корінна. Мама тричі на тиждень їздила на роботу в місто. Тато влаштував для себе кабінет у будинку. Дідусь Луїджі з бабцею Антоньєттою часто до них приїжджали. Бабуся була в захваті від онучки.

Коли Корінні виповнився рік, під черешнею влаштували велике свято, тато зробив багато фотографій, а мама вирішила започаткувати новий альбом. На черешню Тоніно ніколи не пускав друзів, але вирішив, що коли Корінна підросте, він візьме її на дерево і навчить усього, чого його навчив дідусь.

Якось Тоніно приснився дідусь. Вони гойдалися на гілках, а черешня цвіла і сміялася.

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

Авторські права на переказ належать Укрлібу